

TIẾT 6

VĂN BẢN CÂU CÁ MÙA THU (THU ĐIỀU)

-Nguyễn Khuyến-

I- TÌM HIỂU CHUNG

1) Tác giả và sự nghiệp (sgk/tr21)

a- Tác giả:

+Nguyễn Khuyến(1835-1909) là một trí thức dân tộc giàu tài năng.

+Cuộc sống thanh bạch, đôn hậu, có khí tiết.

+ Có tấm lòng yêu nước, thương dân, kiên quyết không hợp tác với thực dân Pháp

b- Sự nghiệp

+Gồm sáng tác chữ Hán và chữ Nôm

+Khoảng 800 bài

+ Đóng góp nổi bật: Thơ về làng quê và thơ trào phúng

2) Bài thơ “*Câu cá mùa thu*”

Hoàn cảnh ra đời:Có thể được sáng tác sau khi tác giả về ở ẩn tại quê nhà.

II- ĐỌC HIỂU VĂN BẢN

1) Cảnh thu

a- Điểm nhìn:

Ao thu->lá vàng->tầng mây->bầu trời->ngõ trúc-> chân bèo.

(gần→xa (cao, rộng)→gần)

b- Cảnh thu bao quát;

+Sóng biếc

+Lá vàng

+Trời xanh

+Ngõ trúc

c- Cảnh chi tiết

+Màu sắc: xanh (xanh biếc, xanh ngắt, xanh đậm, vàng, trắng)

→ Tươi sáng, hài hòa.

+Âm thanh (gió nhẹ, sóng gợn, lá khẽ bay vèo, khách vắng teo)

→ Rất nhẹ, rất khẽ→ tăng thêm vẻ tĩnh lặng.

+ Không gian (ao nhỏ, thuyền tẻo teo, mây lơ lửng, ngõ quanh co....)

→Không gian mảnh mai, uyển chuyển, hài hòa từ cận cảnh đến viễn cảnh

+ Vận “eo” sử dụng nhiều

→ gợi sự bé nhỏ, trong trẻo, lạnh lẽo, tĩnh lặng, ẩn chứa nỗi niềm sâu kín của nhân vật trữ

tình

→Cảnh yên ả, thơ mộng của mùa thu ở làng quê vùng đồng bằng bắc bộ.

2) Tình thu

+ “Tựa gối ôm cần lâu chẳng được→ thể nhân hạ, kiên nhẫn, chờ đợi...

+ “Cá đâu đớp động dưới chân bèo”→ Sự bừng tỉnh, đưa người câu trở về thực tại.

→ Nghệ thuật lấy động tả tĩnh→ diễn tả tâm trạng cô đơn, buồn vắng, ưu tư của nhân vật trữ

tình (một cuộc đời thanh bạch, một tâm hồn thanh cao, đáng trân trọng).

→ Câu cá chỉ là cái cớ để thi nhân đón nhận mùa thu của làng quê Việt Nam vào cõi lòng.

III- TỔNG KẾT

1) Nội dung

- Cảnh mùa thu ở làng quê sinh động, chân thực.
- Tấm lòng thiết tha gắn bó với thiên nhiên, quê hương, làng cảnh Việt Nam → tâm sự yêu nước thầm kín của tác giả.

2) Nghệ thuật:

- Ngôn ngữ giản dị, mộc mạc, giàu tính tạo hình.
- Bút pháp tả cảnh ngụ tình sâu lắng.
- Lấy động tả tĩnh
- Vận “eo” phù hợp với cảnh và tâm trạng con người.

GV SOẠN: VÕ THỊ ĐÔNG